

Cynnwys

1. Cyflwyniad
2. Bwriad y Strategaeth
3. Meysydd Gweithredu
4. Effaith y Cynllun
5. Atodiad A - Cwestiynau Cydraddoldeb
6. Atodiad B – Llythyr yn ymateb i'r ymgynghoriad

1. Cyflwyniad

Mae'r Strategaeth iaith yn cael ei chreu fel rhan o ofynion statudol Safonau'r Gymraeg, Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Cynhaliwyd ymgynghoriad er mwyn casglu barn y cyhoedd am gynnwys fersiwn drafft o Strategaeth Iaith Gwynedd 2023-2033. Mae'r strategaeth ddrafft yn adlewyrchu ymrwymiad Cyngor Gwynedd i hyrwyddo'r iaith Gymraeg ledled y sir ac yn tynnu sylw at y prosiectau a'r gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd gan y Cyngor a'r cyfleoedd newydd i hyrwyddo defnydd o'r iaith. Y nod yw cyhoeddi'r strategaeth derfynol cyn diwedd y flwyddyn.

Roedd yr ymgynghoriad yn fyw o **17eg o Ebrill hyd at 21ain o Fai**. Derbyniwyd un llythyr yn ymateb i'r ymgynghoriad. Gweler y llythyr yn Atodiad B.

Cafwyd 159 o ymatebion i'r holiadur, i gyd wedi'u derbyn ar-lein. Mae tabl 1 yn dangos ym mha ardal roedd yr ymatebwyr yn byw. Gweler Atodiad A ar gyfer nodweddion cydraddoldeb yr ymatebwyr.

Tabl 1: Ymatebwyr fesul 13 Ardal Adfywio Gwynedd

Ardal	Nifer	Canran
Ardal Pen Llŷn	12	8.0%
Ardal Porthmadog / Penrhyndeudraeth	10	6.7%
Bro Ardudwy	17	11.3%
Bro Dysynni	11	7.3%
Bro Ffestiniog	6	4.0%
Bro Lleu / Nantlle	11	7.3%
Bro Ogwen	11	7.3%
Bro Peris	9	6.0%
Dalgylch Bala / Penllyn	4	2.7%
Dalgylch Bangor	13	8.7%
Dalgylch Caernarfon	12	8.0%
Dalgylch Dolgellau	10	6.7%
Dalgylch Pwllheli	14	9.3%
Heb nodi yn llawn	9	6.0%
Tu allan i Wynedd	1	0.7%
Cyfanswm	159	100.0%

Bu i 150 o'r ymatebwyr ymateb i'r ymgynghoriad fel unigolion, gyda 6 wedi ateb unai fel rhan o'u swydd neu ar ran busnes gyda 3 arall wedi ateb fel "arall".

2. Bwriad y Strategaeth

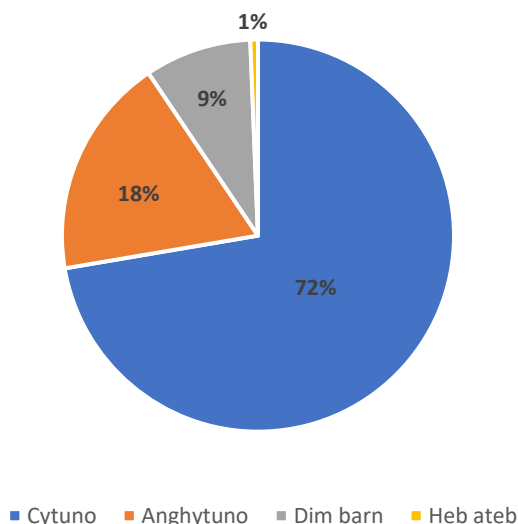
Bwriad y Strategaeth yw gosod gweledigaeth y cyngor ar gyfer hybu a hyrwyddo'r Gymraeg yng Ngwynedd. Roedd y strategaeth ddrafft yn nodi meysydd gweithredu ac amcanion posib ar gyfer cynyddu defnydd o'r Gymraeg ar draws y sir. Roedd hefyd yn cynnig targed ar gyfer cynyddu nifer siaradwyr.

2.1 Cynyddu Cyfleoedd

Mae'r strategaeth yn nodi mai'r bwriad yw canolbwyntio ar gynyddu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau. Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda hyn yng nghwestiwn 1 yr ymgynghoriad.

Mae'r graff 1 isod yn dangos yr ymateb, ble roedd 72.3% (n=115) o'r ymatebwyr yn cytuno, 18.2% (n=29) yn anghytuno, tra bod 9.4% (n=15) unai heb farn neu heb ateb y cwestiwn.

Graff 1: Cytuno neu anghytuno gyda'r bwriad i gynyddu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg

Bu i 112 o'r ymatebwyr fynd ymlaen i esbonio pam roeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r bwriad i gynyddu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg. Gwelir y prif resymau yn tabl 2 isod. Roedd modd iddynt nodi mwy nac un rheswm.

Tabl 2: Rhesymau pam yn cytuno neu anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Cytuno - angen cynyddu'r cyfleoedd i siarad Cymraeg	36	32%
Cytuno - angen mwy o gyfleoedd i ddysgwyr allu ymarfer defnyddio eu Cymraeg	24	21%
Cytuno - angen annog y rhai sy'n gallu siarad Cymraeg ei ddefnyddio ar bob achlysur	23	21%
Cytuno - gan bod defnydd o'r iaith wedi dirywio	11	10%
Cytuno - Cymraeg ddylai'r brif iaith fod yng Nghymru	10	9%
Anghytuno - dewis personol ddylai defnyddio'r iaith Gymraeg	10	9%
Anghytuno - dim digon o adnoddau i wireddu hyn pan mae cymaint o broblemau eraill	9	8%

Anghytuno - Ni ddylai'r Cyngor defnyddio'r iaith Gymraeg fel esgus i wahaniaethu	8	7%
Cytuno - angen gwerthu'r iaith fel sgil werthfawr ym myd gwaith	5	4%
Cytuno - ond dylai Cymraeg a Saesneg gael yr un statws	5	4%
Anghytuno - dim digon o alw am ddefnyddio'r iaith tu allan i Gymru	4	4%
Cytuno - Troi i'r Saesneg wedi mynd yn rhy gyffredin	4	4%
Cytuno - angen deddfu bod rhaid i fusnesau ddefnyddio Cymraeg	3	3%
Cytuno - gormod o gyfathrebu Saesneg ar y cyfryngau cymdeithasol	2	2%
Anghytuno - gwersi Cymraeg dwi wedi bod arnynt yn warthus	1	1%
Anghytuno - dydy safon sgiliau Saesneg plant ddim digon da	1	1%

2.2 Prif Heriau

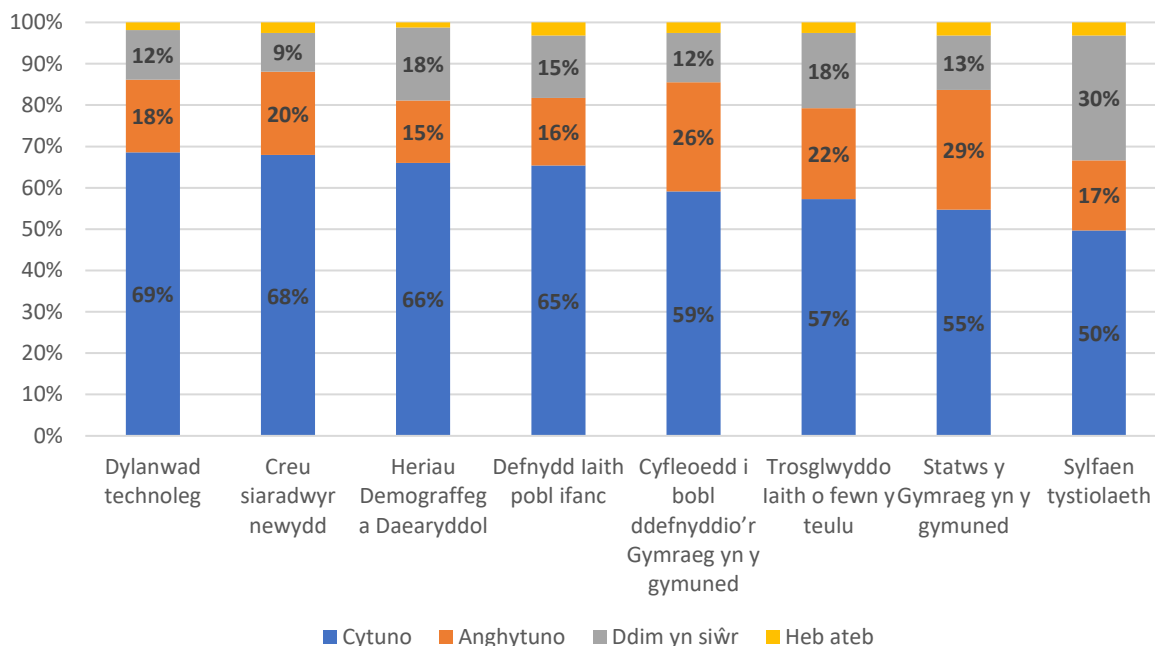
Rhoddyd rhestr o'r prif heriau sy'n wynebu'r iaith Gymraeg yng Ngwynedd yng nghwestiwn 2 a chyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda nhw.

- Trosglwyddo'r iaith o fewn y teulu
- Defnydd iaith pobl ifanc
- Statws y Gymraeg yn y gymuned
- Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned
- Creu siaradwyr newydd
- Dylanwad technoleg
- Sylfaen tystiolaeth
- Heriau demograffig a daearyddol

Mae graff 2 isod yn dangos y canlyniadau gyda'r her gafodd ei chydabod fwyaf ar y chwith. Mae technoleg yn chwarae rôl gynyddol amlwg ym mywydau pobl, gyda'r Saesneg yn aml yn brif iaith creu a defnyddio technoleg, ac roedd 69% (n=109) yn cytuno gyda'r her yma o Ddylanwad Technoleg ar yr iaith. Yr her gyda mwyaf o farn gymysg oedd Sylfaen Tystiolaeth sef yr her o ddiffyg ymchwil a thystiolaeth gyffredol i brofi cyswllt ac effaith ffactorau penodol, megis yr economi a thwristiaeth, ar yr iaith. Tra roedd 50% (n=79) yn cytuno gyda'r her yma nid oedd 30% (n=48) ddim yn siŵr am yr her yma a gyda 17% (n=27) yn anghytuno.

Mae'r canlyniadau yn eithaf cyson ar draws y gwahanol heriau a nodwyd.

Graff 2: Cytuno neu anghytuno gyda'r prif heriau sy'n wynebu'r iaith Gymraeg yng Ngwynedd

Roedd gan yr ymatebwyr gyfle i ychwanegu unrhyw her arall oeddynt yn credu y dylid eu hystyried. Bu i 66 ymatebwr wneud sylw.

Tabl 3: Heriau ychwanegol – wedi eu grwpio i themau

Her	Nifer	Canran
Cefnogi ac annog dysgwyr i ddefnyddio eu Cymraeg i gynyddu eu hyder	16	24%
Problem ail gartrefi yn ein cymunedau a mewnlifiad pobl di-Gymraeg	10	15%
Dylanwad cyfryngau cymdeithasol	9	14%
Ni ddylai'r Cyngor defnyddio'r iaith Gymraeg fel esgus i wahaniaethu	7	11%
Angen defnyddio'r Gymraeg o fewn sector celfyddydau a diwylliant	6	9%
Angen mwy o gyfleon gwaith yng Ngwynedd	5	8%
Sicrhau na fydd pobl di-Gymraeg yn cael eu dieithrio - angen cael y balans yn gywir	5	8%
Gweithio gyda busnesau lleol i annog defnydd y Gymraeg	5	8%
Y pwyslais ar addysg Gymraeg yn llesteirio dyfodol plant	5	8%
Annog Cymraeg fel iaith naturiol sgwrs hyd yn oed os oes rhai Saesneg yn bresennol	4	6%
Y Cyngor i ddefnyddio llai o iaith Gymraeg ffurfiol	4	6%
Cadw pobl yn eu cymunedau	3	5%
Diffyg gwasanaethau yn ardaloedd gwledig yn arwain at ddirywiad yn y niferoedd sy'n siarad Cymraeg	2	3%
Pwyslais ar bwysigrwydd darllen llyfrau Cymraeg yn yr ysgolion	2	3%
Polisiâu tai a chynllunio gwlad a thref yn allweddol i ddiogelu strwythur ein cymunedau	2	3%
Annog mwy o ddisgyblion i wneud pynciau yn yr ysgol drwy'r iaith Gymraeg	1	2%
Does dim angen na diddordeb mewn dysgu Cymraeg	1	2%
Sicrhau cefnogaeth ariannol i gylchoedd meithrin	1	2%
Angen gadael i'r iaith ddatblygu yn naturiol	1	2%

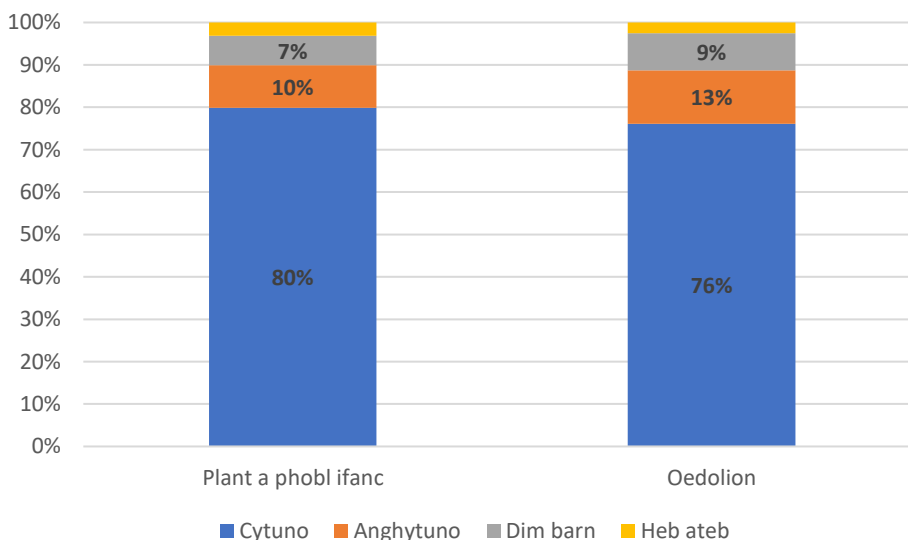
2.3 Gosod targed - Cynyddu nifer siaradwyr Cymraeg yng Ngwynedd

Roedd y strategaeth ddrafft yn cynnig dau fwrriad ar gyfer cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Ngwynedd a rhoddwyd y cyfle i'r ymatebwyr gytuno neu anghytuno ar ddwy ffordd mae'r Cyngor yn bwriadu gwneud hyn yng nghwestiwn 4.

- Byddwn yn rhoi cyfleoedd i blant a phobl ifanc nad ydynt eto yn siaradwyr Cymraeg, i ddysgu a dod yn siaradwyr Cymraeg hyderus
- Byddwn yn rhoi cyfleoedd i oedolion ddod yn siaradwyr newydd drwy gynlluniau cefnogi dysgwyr y Cyngor a darpariaeth gymunedol partneriaid

Wrth edrych ar y canlyniadau yn graff 3 nid oedd gwahaniaeth amlwg yn y nifer sydd yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffyrdd awgrymedig o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg.

Graff 3: Cyfleoedd i gynyddu nifer siaradwyr Cymraeg

I'r rhai oedd yn anghytuno gydag unrhyw un o'r heriau roedd modd iddynt nodi eu rhesymau. Bu i 16 ymatebwr anghytuno gyda'r cyfle i gynyddu siaradwyr Cymraeg ymysg plant a phobl ifanc, tra roedd 20 ymatebydd yn anghytuno gyda'r cyfle ymysg oedolion. Mae tabl 4 isod yn cyfuno rhesymau ar gyfer plant a phobl ifanc ac oedolion.

Tabl 4: Rhesymau pam yn cytuno neu anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	6	29%
Gwastraff arian cyhoeddus	5	24%
Saesneg ydy iaith y byd	3	14%
Llawer rhy anodd dysgu iaith newydd pan yn oedolyn - dylid canolbwyntio ar blant a phobl ifanc	2	10%
Gwneud i bobl di-Gymraeg deimlo yn ddinasyddion ail-ddosbarth	2	10%
Safon addysg Saesneg yn warthus yng Ngwynedd	1	5%
Rhieni gwrth gymreig yn llesteirio unrhyw obaith cael plant di-Gymraeg i ddysgu'r iaith yn yr ysgol	1	5%
Bydd yn rhoi hwb i genedlaetholdeb Cymreig	1	5%

Rhodddwyd y siawns i'r ymatebwyr gynnig unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill y dylid eu cynnwys er mwyn cynyddu'r nifer o siaradwyr Cymraeg. Bu i 59 wneud sylw pellach. Mae'r sylwadau wedi eu crynhoi yn tabl 5 isod.

Tabl 5: Syniadau eraill sut i gynyddu siaradwyr Cymraeg – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Gwersi/sesiynau anffurfiol Cymraeg hygyrch i bawb, boed yn ddysgwyr neu yn siaradwr Cymraeg angen gwella sgiliau	17	29%
Rhoi cymhelliad ariannol i fusnesau i gael polisi dwyieithog	7	12%
Rhoi'r dewis i bobl pa iaith mae nhw eisiau defnyddio	7	12%
Cynnal mwy o weithgareddau dwyieithog	6	10%
Gwastraff arian llwyr	5	8%
Ni ddylai fod plant Gwynedd yn ddi-Gymraeg gan eu bod yn derbyn addysg Gymraeg	4	7%
Rôl y gymuned yn helpu dysgwyr - bod fwy goddefgar o ddysgwyr	4	7%
Mwy o angen am addysg cyfrwng Saesneg na Chymraeg	4	7%
Creu cyfleoedd economaidd i gadw siaradwyr Cymraeg yn lleol	3	5%
Polisi enwau Cymraeg yn unig	2	3%
Gwella cefnogaeth i gylchoedd meithrin	2	3%
Sicrhau trosglwyddo iaith yn y teulu	2	3%
Creu cynllun 'Cymraeg i Rieni' ar gyfer rhieni di-Gymraeg i ddysgu'r iaith ar yr un pryd ag y mae eu plant yn ei dysgu yn yr ysgol	2	3%
Rhagrith ymysg y rhai sydd yn hyrwyddo'r iaith Gymraeg	2	3%
Angen chwalu'r myth bod angen gallu siarad Cymraeg perffaith i wiethio i Gyngor Gwynedd	1	2%
Angen defnyddio llawer mwy ar gyfryngau cymdeithasol i hybu'r iaith	1	2%
Cyngor i ddefnyddio iaith llai ffurfiol mewn dogfennau swyddogol	1	2%
Pwysau ar werthwyr tai i hysbysebu mai ardal Gymraeg ydy Gwynedd pan yn gwerthu tai	1	2%
Dylai lles a ffyniant y Gymraeg fod yn amod wrth bennu bwriadau polisiau economaidd	1	2%
Targedu cefnogaeth ar gyfer y sectorau ble mae wir angen gweithlu Cymraeg	1	2%

3 **Meysydd Gweithredu**

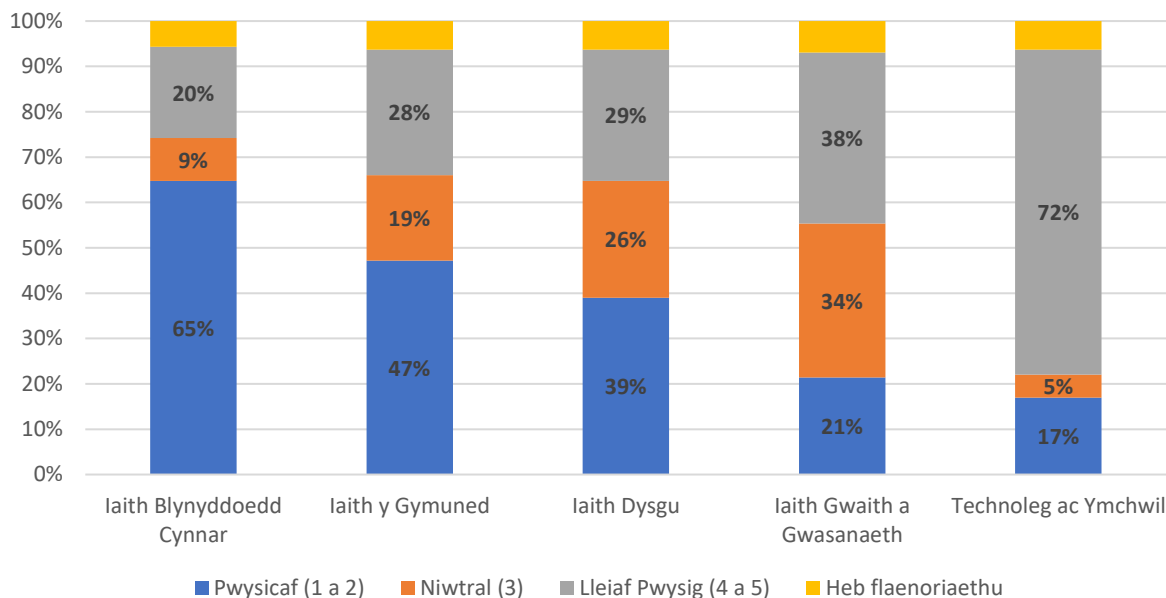
Rhodddwyd cyfle i'r ymatebwyr roi y meysydd gweithredu mewn trefn o ran pwysigrwydd yng ngwestiwn 3, gyda'r mwyaf pwysig yn cael ranc 1 i'r lleiaf pwysig yn cael ranc 5.

- Iaith Blynyddoedd Cynnar
- Iaith Dysgu
- Iaith Gwaith a Gwasanaeth
- Iaith y Gymuned
- Technoleg ac Ymchwil

Mae graff 4 isod yn dangos y canlyniadau. Gellir gweld yn glir mae'r maes gweithredu mae'r ymatebwyr yn gredu sydd bwysicaf ydi iaith Blynyddoedd Cynnar gyda 65% (n=103) wedi ei nodi unai

fel blaenoriaeth 1 neu 2. Ar y llaw arall y maes gweithredu Technoleg ac Ymchwil sydd wedi derbyn y ganran isaf o flaenoriaeth 1 a 2 gyda 17% (n=27).

Graff 4: Trefn pwysigrwydd y meysydd gweithredu

Yng nghwestiynau 5 i 9, rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr roi barn ar rai o'r amcanion posib y mae'r Cyngor wedi eu hadnabod o dan bob un o'r meysydd blaenoriaeth, ac fe welir ddadansoddiad o'r ymatebion isod.

3.1 Blynyddoedd Cynnar

Mae'r Cyngor wedi adnabod 5 ffrwd gwaith o fewn y maes gweithredu Blynyddoedd Cynnar. Rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffrydiau gwaith yma, ac os oeddynt yn anghytuno i nodi rheswm pam. Rhestrir y ffrydiau gwaith yn tabl 6 isod sydd hefyd yn nodi'r ganran oedd yn cytuno neu anghytuno.

Tabl 6: Ffrydiau gwaith maes blaenoriaeth Blynyddoedd Cynnar

	Cytuno	Anghytuno	Dim barn / heb ateb
Codi ymwybyddiaeth rhieni am y gyfundrefn addysg Gymraeg ac amlygu'r cyfleoedd sydd yna iddynt gael eu cyflwyno i'r Gymraeg cyn i'r plant gyrraedd oed ysgol	76%	14%	10%
Ystyried cyfleoedd anffurfiol i rieni ymarfer a magu hyder yn eu defnydd o'r Gymraeg – megis sesiynau sgwrsio/dysgu tra bod y plant mewn gwersi a chlybiau ar ôl ysgol	75%	13%	12%
Sicrhau bod gan bob teulu y modd i gael gafael ar adnoddau cyfrwng Cymraeg	74%	13%	13%

Parhau i sicrhau amrywiaeth o weithgareddau ar gyfer teuluoedd ifanc	72%	13%	15%
Cydweithio rhwng y Cyngor a'r Mudiad Meithrin er mwyn ystyried pa gamau sydd angen eu cymryd er mwyn sicrhau bod grwpiau Ti a Fi a Chylchoedd Meithrin yn cael y gefnogaeth briodol i dyfu a ffynnu	68%	13%	19%

Mae tabl 7 yn nodi y rhesymau roddwyd pam eu bod yn anghytuno. Bu i 29 o ymatebwyr anghytuno gyda o leiaf un o'r ffrydiau gwaith.

Tabl 7: Rhesymau pam yn anghytuno - wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	15	52%
Ni ddylai neb gael ei orfodi i siarad Cymraeg	8	28%
Gwynedd yn rhoi argraff nad ydy mewnfudwyr yn cael eu croesawu	4	14%
Gwastraff adnoddau prin	4	14%
Ni ddylai'r Cyngor defnyddio'r iaith Gymraeg fel esgus i wahaniaethu	3	10%
Pwyslais ar y Gymraeg yn stopio buddsoddiad economaidd yn yr ardal	2	7%

Holwyd, ar gyfer y maes Blynyddoedd Cynnar os oedd gan yr ymatebwyr unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill ddylid eu cynnwys. Bu i 32 (20%) bod ganddynt awgrymiadau. Gwelir themâu'r awgrymiadau hyn yn tabl 8 isod.

Tabl 8: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Addysgu rhieni pa mor bwysig ydy gallu siarad dwy iaith	8	25%
Gwynedd yn rhoi argraff nad ydy mewnfudwyr yn cael eu croesawu	6	19%
Gwella gweithgareddau ieuencid mewn ardaloedd llai Cymraeg	4	13%
Heb nodi'r awgrym	3	9%
Annog rhieni i ddefnyddio Cymraeg gyda eu plant	3	9%
Angen helpu mudiadau meithrin - gormod ohonynt yn cau	2	6%
Angen i'r Cyngor fod yn prynu tai gwag i ddefnydd pobl leol	2	6%
Angen sicrhau felly bod gwaith yn yr ardal er mwyn cadw siaradwyr Cymraeg yma	2	6%
Sicrhau bod profiad rhieni di-gymraeg yn un pleserus pan maent yn mynychu gweithgareddau Cymraeg	1	3%
Rhoi amod ar grantiau cymunedol bod angen defnyddio'r Gymraeg	1	3%
Angen cymorth ar blant gyda anghenion dysgu ychwanegol drwy'r iaith Gymraeg	1	3%
Dysgu pobl am ddiwylliant a hanes Cymru	1	3%
Angen chwalu'r myth bod angen gallu siarad Cymraeg perffaith i weithio i Gyngor Gwynedd	1	3%
Angen llawer mwy o apiau Cymraeg	1	3%
Diddymu 'r rheolau cynllunio tai i bobl leol	1	3%

3.2 Iaith y Gymuned

Mae'r Cyngor wedi awgrymu 6 ffrwd gwaith o fewn y maes gweithredu iaith y Gymuned. Rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffrydiau gwaith yma, ac os oeddynt yn anghytuno i nodi rheswm pam. Rhestrir y ffrydiau gwaith yn tabl 9 isod sydd hefyd yn nodi y ganran oedd yn cytuno neu anghytuno.

Tabl 9: Ffrydiau gwaith maes blaenoriaeth iaith y Gymuned – wedi eu grwpio i themau

	Cytuno	Anghytuno	Dim barn / heb ateb
Ceisio cefnogi mwy o fentrau cymunedol i greu gweithgareddau a chynlluniau economaidd fydd yn elwa'r cymunedau eu hunain	74%	13%	13%
Annog mwy o gynlluniau cyfeillion a sesiynau sgwrsio er mwyn cynorthwyo a magu hyder dysgwyr i wneud y cam o ddysgu mewn gwersi i ddefnyddio'r iaith yn y gymuned	74%	14%	12%
Datblygu cyfleoedd i bobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau amrywiol, yn enwedig felly yn y cymunedau digidol	70%	20%	10%
Edrych ar ffyrdd o fesur defnydd iaith yn gymunedol er mwyn gallu blaenoriaethau a chynllunio ymyraethau	67%	18%	15%
Dadansoddi data'r cyfrifiad ac edrych ar y wybodaeth o wahanol ymgynghoriadau, ac o waith asesu llesiant y sir er mwyn datblygu dealltwriaeth o be mae "cymuned" yn ei olygu yn y Gwynedd fodern	64%	13%	23%
Cydweithio gyda phartneriaid Fforwm Iaith Sirol er mwyn canfod cyfleoedd i gynyddu'r cyfleoedd cymdeithasu cyfrwng Gymraeg a sicrhau bod adnoddau yn cael eu targedu mewn ardaloedd lle mae diffyg cyfleoedd ar hyn o bryd	64%	19%	17%

Mae tabl 10 yn nodi y rhesymau roddwyd pam eu bod yn anghytuno. Bu i 46 o ymatebwyr anghytuno gyda o leiaf un o'r ffrydiau gwaith.

Tabl 10: Rhesymau pam yn anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	30	65%
Gwastraff adnoddau - problemau eraill angen blaenoriaeth	7	15%
Pwyslais ar y Gymraeg yn stopio buddsoddiad economaidd yn yr ardal	2	4%
Ni ddylid gorfodi addysg Gymraeg	2	4%
Does dim awch na'r angen gan bobl i ddysgu Cymraeg	1	2%
Angen cyd-lynu gwell rhwng gwaith mentrau cymdeithasol / Y Cyngor a'r Cynghorau Cymuned	1	2%
Dim pwynt trio cael oedolion i ddysgu Cymraeg - rhy anodd	1	2%
Angen blaenoriaethu'r un peth sydd am wneud y gwahaniaeth mwyaf	1	2%
Mae'r byd yn newid ac yn anffodus Saesneg ydi'r iaith	1	2%
Canlyniadau'r cyfrifiad ddim yn ddibynadwy	1	2%
Siaradwyr Cymraeg yn y lleiafrif	1	2%

Holwyd, ar gyfer y maes iaith y Gymuned os oedd gan yr ymatebwyr unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill ddylid eu cynnwys. Bu i 24 (15%) nodi bod ganddynt awgrymiadau. Gwelir themâu'r awgrymiadau hyn yn tabl 11 isod.

Tabl 11: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Cefnogi mentrau cymdeithasol/mudiadau sydd yn bodoli yn barod	7	29%
Clybiau sgwrsio	5	21%
Dathlu ein cymunedau dwy-ieithog a pheidio gwahaniaethu	3	13%
Peidio gwastraffu adnoddau prin ar yr iaith Gymraeg	2	8%
Gwersi Cymraeg hygyrch	2	8%
Cefnogaeth ariannol i fusnesau sy'n gweithredu drwy'r Gymraeg	1	4%
Sicrhau bob pawb yn siarad Cymraeg	1	4%
Gwario llai ar strategaethau a pholisiau a gwario'r arian ar ein system addysg i feithrin siaradwyr Cymraeg i'r dyfodol	1	4%
Angen esbonio pwysigrwydd yr iaith Gymraeg a hanes Cymru i ddisgyblion	1	4%
Rhoi blaenoriaeth i geisiadau grant ar gyfer digwyddiadau Cymraeg	1	4%
Dylai'r Cynllun Datblygu Lleol ddiwallu anghenion trigolion lleol drwy sicrhau mantais i siaradwyr Cymraeg	1	4%
Hunaniaeth ar ei newydd wedd i sicrhau amodau i drosglwyddo'r iaith i'r genhedlaeth nesaf	1	4%
Cyd-weithio mwy gyda Chomisiynydd yr Iaith	1	4%
Cael ffordd well o adnabod niferoedd dysgwyr	1	4%

3.3 Iaith Dysgu

Mae'r Cyngor wedi adnabod 5 ffrwd gwaith o fewn y maes gweithredu iaith Dysgu. Rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffrydiau gwaith yma, ac os oeddynt yn anghytuno i nodi rheswm pam. Rhestrir y ffrydiau gwaith yn tabl 12 isod sydd hefyd yn nodi y ganran oedd yn cytuno neu anghytuno.

Tabl 12: Ffrydiau gwaith maes blaenoriaeth iaith Dysgu

	Cytuno	Anghytuno	Dim barn / heb ateb
Cynnig amrywiaeth o gyfleoedd hyfforddi ac achrediadau i bobl ifanc drwy'r gwasanaeth ieuencid	72%	14%	14%
Cefnogi a datblygu sgiliau hyfforddwyd cymunedol	71%	15%	14%
Codi ymwybyddiaeth rhieni am addysg ddwyieithog a gwerth y Gymraeg fel sgil	70%	21%	9%
Annog mwy o staff y Cyngor i ddysgu'r Gymraeg ac i wella eu sgiliau llafar ac ysgrifenedig	69%	21%	10%
Annog darparwyr cyrsiau sydd yn gysylltiedig efo'r cynllun Prentisiaethau i gynnig cymaint o'u darpariaeth ag sy'n bosib trwy gyfrwng y Gymraeg	65%	26%	9%

Mae tabl 13 yn nodi y rhesymau roddwyd pam eu bod yn anghytuno. Bu i 48 o ymatebwyr anghytuno gyda o leiaf un o'r ffrydiau gwaith.

Tabl 13: Rhesymau pam yn anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	20	42%
Gwastraff adnoddau - problemau eraill angen blaenoriaeth	7	15%
Prentisiaethau Cymraeg yn unig yn gwahaniaethu rhwng y rhai Cymraeg a di-gymraeg	5	10%
Pwyslais ar y Gymraeg yn stopio buddsoddiad economaidd yn yr ardal	5	10%
Addysg Gymraeg yn dal disgyblion/myfyrwyr yn ôl	5	10%
Mae cael prentisiaeth dda yn llawer pwysicach na chael o yn Gymraeg	3	6%
Ni ddylai'r Cyngor fod yn hyrwyddo'r Gymraeg	3	6%
Y gofyn i siarad Cymraeg i allu gweithio yn Gwynedd yn enghraifft o wahaniaethu	2	4%
Swydd i'r person gorau ddim i'r un sydd yn gallu siarad Cymraeg	2	4%
Rhaid annog staff Cyngor Gwynedd di-gymraeg i ddysgu Cymraeg	1	2%
Y Cyngor i ddarparu gwersi Cymraeg i bobl - nid yn unig staff y Cyngor	1	2%
Angen chwyldro mawr i newid pethau	1	2%
Cymryd bod pob gweithiwr i Gyngor Gwynedd yn siarad Cymraeg yn barod	1	2%

Holwyd, ar gyfer y maes iaith y Gymuned os oedd gan yr ymatebwyr unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill ddylid eu cynnwys. Bu i 31 (19%) bod ganddynt awgrymiadau. Gwelir themâu'r awgrymiadau hyn yn tabl 14 isod.

Tabl 14: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Angen darbwyllo rhieni / plant, ac athrawon, o werth amhrisiadwy y Gymraeg/dwy-ieithrwydd iddynt ym myd gwaith	8	26%
Dysgu staff Cyngor sydd yn delio gyda pobl yn bwysig	5	16%
Peidio defnyddio'r iaith Gymraeg fel ffordd o wahaniaethu	5	16%
Pwyslais fod ar addysg drwy Saesneg	2	6%
Mwy o ddsbarthiadau Cymraeg yn y cymunedau gwledig	2	6%
Cyngor i geisio peidio defnyddio Cymraeg ffurfiol mewn holiaduron/gohebiaeth	1	3%
Codi ymwybyddiaeth mewn fudwyr am werth yr iaith a'r parch ddylid ei roi iddi	1	3%
Gwastraff adnoddau prin	1	3%
Sicrhau nad ydy'r bwyslais ar allu siarad Cymraeg yn cadw pobl broffesiynol rhag symud i'r ardal	1	3%
Safon iaith Cyngor Gwynedd wedi dirywio yn ofnadwy	1	3%
Gwella cyflwr ein hysgolion er mwyn gwneud ysgolion Cymraeg yn ddeiniadol i ddisgyblion	1	3%
Canolbwyntio ymdrechion mewn ardaloedd sydd wedi gweld dirywiad yn nifer y siaradwyr	1	3%
Edrych i ddefnyddio technoleg i helpu pobl ddysgu Cymraeg	1	3%
Dylid annog staff busnesau/gwasanaethau i gyfarch cwsmeriaid yn Gymraeg hyd yn oed ambell air	1	3%
Pennu mwy o ysgolion yn Ysgolion Cymraeg yn hytrach na dwy-ieithog	1	3%

3.4 Iaith Gwaith a Gwasanaeth

Mae'r Cyngor wedi adnabod 6 ffrwd gwaith o fewn y maes gweithredu iaith Gwaith a Gwasanaeth. Rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffrydiau gwaith yma, ac os oeddynt yn anghytuno i nodi rheswm pam. Rhestrir y ffrydiau gwaith yn tabl 15 isod sydd hefyd yn nodi y ganran oedd yn cytuno neu anghytuno.

Tabl 15: Ffrydiau gwaith maes blaenoriaeth iaith Gwaith a Gwasanaeth

	Cytuno	Anghytuno	Dim barn / heb ateb
Hyrwyddo'r Gymraeg fel sgil a datblygu dealltwriaeth pobl o bob oed am y galw yn y byd gwaith	70%	20%	10%
Cydweithio gyda phartneriaid yn y sector cyhoeddus i weld sut y gallwn ni drosglwyddo rhai o'r arferion da yma i sefydliadau eraill, ac hefyd i gydweithio i wella profiadau'r defnyddwyr	68%	20%	12%
Annog busnesau i ddefnyddio'r Gymraeg, er mwyn sicrhau cymaint a phosib o gyfleoedd i'r trigolion ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan o'u bywydau dyddiol	67%	25%	8%
Annog mwy o gyrff cyhoeddus i arddel y cynnig rhagweithiol, gwneud defnydd effeithiol o gyfarfodydd a gweithredu yn fewnol drwy gyfrwng y Gymraeg	66%	25%	9%
Sicrhau bod y Gymraeg yn cael sylw teg wrth ddatblygu unrhyw gynlluniau recriwtio, datblygu sgiliau gweithlu a chefnogi ddysgwyr	66%	26%	8%
Treialu cynlluniau o fewn y Cyngor i annog mwy o bobl i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ddefnyddio gwasanaethau'r Cyngor, yn enwedig gwasanaethau ar-lein	64%	26%	10%

Mae tabl 16 yn nodi y rhesymau roddwyd pam eu bod yn anghytuno. Bu i 50 o ymatebwyr anghytuno gyda o leiaf un o'r ffrydiau gwaith.

Tabl 16: Rhesymau pam yn anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	24	48%
Ni ddylid rhoi mwy o bwyslais ar un iaith na'r llall	10	20%
Ni ddylid cyflogi rhywun ar sail yr iaith maent yn siarad	9	18%
Dylai'r Cyngor ganolbwyntio ar safon y gwasanaeth	7	14%
Mae'n teimlo fel nad ydy pobl o du allan i Gymru yn cael eu croesawu	6	12%

Holwyd, ar gyfer y maes iaith y Gymuned os oedd gan yr ymatebwyr unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill ddylid eu cynnwys. Bu i 28 (18%) bod ganddynt awgrymiadau. Gwelir themâu'r awgrymiadau hyn yn tabl 17 isod.

Tabl 17: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Cynnig gwell hyfforddiant Cymraeg i weithwyr di-gymraeg	5	18%
Sicrhau safonau dwy-ieithog i fusnesau	3	11%
Stopiwch wneud mewnfudwyr deimlo nad oes croeso iddynt	3	11%
Angen edrych ar wasanaethau cyfieithu gwell	3	11%
Codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd y Gymraeg yn y sector iechyd a gofal	3	11%
Gwobrwyo busnesau sydd yn llwyddo i hybu defnydd y Gymraeg	3	11%
Dysgu hanes yr iaith i blant a theuluoedd newydd i'r ardal - ysgogi nhw i ddysgu	3	11%
Dylai'r Cyngor ganolbwyntio ar safon y gwasanaeth	3	11%
Cyngor angen polisi iaith cryfach	1	4%
Angen edrych ar poisiau cynllunio	1	4%
Stopio mewnfudwyr hawlio tir comin	1	4%
Papurau Bro am ddim i ardaloedd di-gymraeg	1	4%
Angen ffurflenni Cymraeg haws i'w deall	1	4%
Gwefan y Cyngor beidio mynd yn syth i'r dudalen Saesneg wrth chwilio	1	4%
Mwy o ddefnydd arwyddion/bathodynau "dechreuwch bob sgwrs yn Gymraeg"	1	4%

3.5 Technoleg ac Ymchwil

Mae'r Cyngor wedi adnabod 2 ffrwd gwaith o fewn y maes gweithredu Technoleg ac Ymchwil. Rhoddwyd cyfle i'r ymatebwyr nodi os oeddynt yn cytuno neu anghytuno gyda'r ffrydiau gwaith yma, ac os oeddynt yn anghytuno i nodi rheswm pam. Rhestrir y ffrydiau gwaith yn tabl 18 isod sydd hefyd yn nodi y ganran oedd yn cytuno neu anghytuno.

Tabl 18: Ffrydiau gwaith maes blaenoriaeth Technoleg ac Ymchwil

	Cytuno	Anghytuno	Dim barn / heb ateb
Parhau i godi ymwybyddiaeth am yr apiau cyfrwng Cymraeg sydd ar gael, er mwyn annog pobl i ddefnyddio mwy ar y Gymraeg ar -lein	70%	17%	13%
Ystyried a ddylid galw am sefydlu cronfa wybodaeth ac ymchwil ganolog, lle mae posib cael gafael yn rhwydd ar waith ymchwil perthnasol	50%	18%	32%

Mae tabl 19 yn nodi y rhesymau roddwyd pam eu bod yn anghytuno. Bu i 37 o ymatebwyr anghytuno gyda o leiaf un o'r ffrydiau gwaith.

Tabl 19: Rhesymau pam yn anghytuno – wedi eu grwpio i themau

Rheswm	Nifer	Canran
Heb roi rheswm	23	62%
Gwastraff amser ac adnoddau	9	24%
Ymchwil o safon - beth bynnag fo'r iaith	3	8%
Mae'r pwyslais ar wneud bob dim yn Gymraeg yn niweidiol i sgiliau saesneg plant	2	5%
Dylid gadael hyn i'r Comisiwn Cymunedau Cymraeg	1	3%

Holwyd, ar gyfer y maes iaith y Gymuned os oedd gan yr ymatebwyr unrhyw awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill ddylid eu cynnwys. Bu i 22 (14%) nodi bod ganddynt awgrymiadau. Gwelir themâu'r awgrymiadau hyn yn tabl 20 isod.

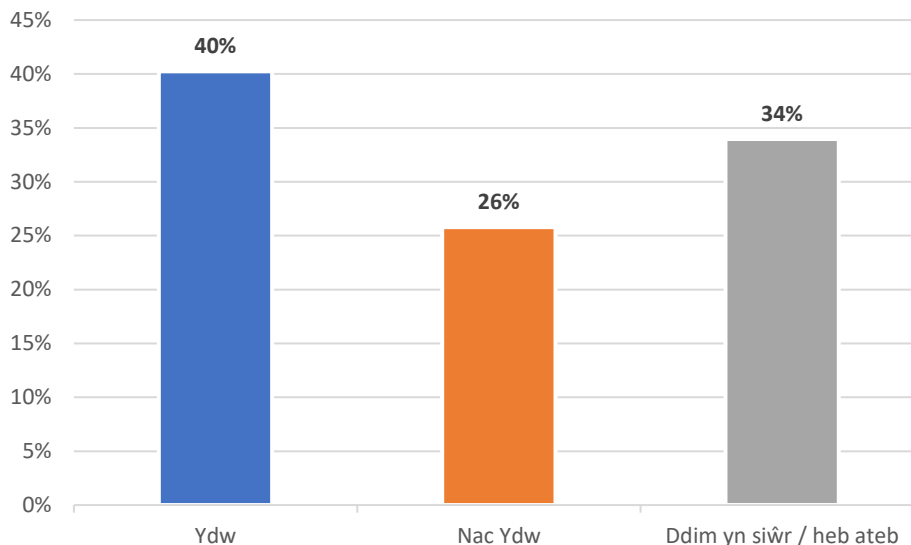
Tabl 20: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Codi ymwybyddiaeth o apiau Cymraeg - defnydd o enwogion i hyrwyddo	3	14%
Dylai'r Cyngor ganolbwyntio ar safon y gwasanaeth	3	14%
Dylanwadau ar gwmnïau megis Apple/Google i gynyddu defnydd o Gymraeg	3	14%
Angen mewnbwn pobl ifanc	2	9%
Apiau i ddefnyddio enwau lleoedd yn Gymraeg yn unig	2	9%
Sicrhau mae Cymraeg ydy iaith rhagosod gwefanau	1	5%
Angen i sgop fod llawer mwy na just apiau Cymraeg - angen edrych ar oblygiadau AI	1	5%
Cofio nad ydy cysylltiad wê ym mhob ardal o Wunedd i'r un safon	1	5%
Cyfeiriad e-bost Cymru i bawb	1	5%
Gwersi Cymraeg am ddim i weithwyr o dramor	1	5%
Dysgu Cymraeg yn yr ysgolion	1	5%
Gwella technoleg gyfieithu fel nad oes angen dysgu'r iaith	1	5%
Templedi ar gyfer gwefanau dwy-ieithog	1	5%
Heb y gwaith ymchwil nid oes modd gwybod beth sydd ei angen	1	5%
Dylai prosiectau yma gael eu ariannu yn breifat	1	5%

4 Effaith y Cynllun

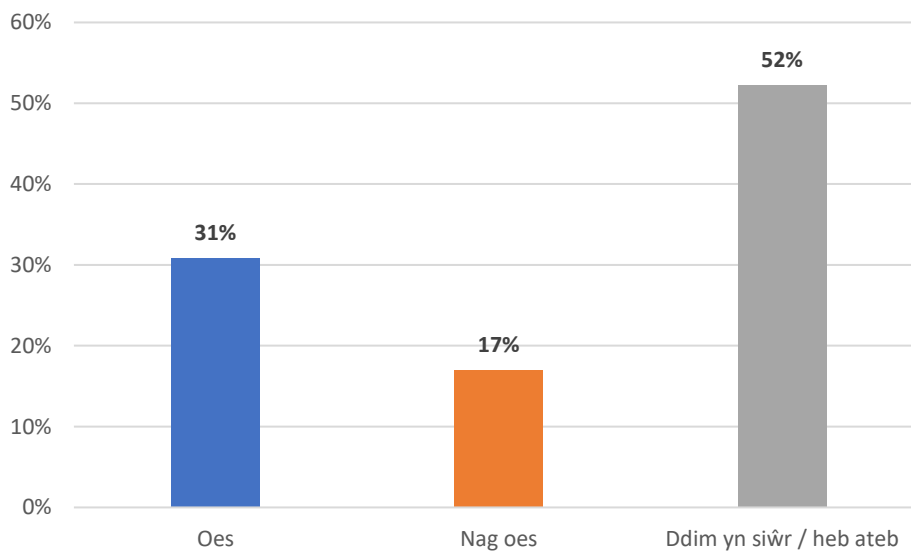
Holwyd yr ymatebwyr a oeddynt yn credu bod y cynllun yn ei gyfanrwydd yn mynd i gael effaith cadarnhaol ar y Gymraeg yng Ngwynedd yng nghwestiwn 10. Mae graff 5 isod yn dangos bod 40% (n=64) yn cytuno bod y cynllun am gael effaith gadarnhaol, gyda 26% (n=41) yn anghytuno a 33% (n=54) ddim yn siŵr beth fyddai effaith y cynllun ar y Gymraeg yng Ngwynedd.

Graff 5: Ydych chi'n credu bod y cynllun yn ei gyfanrwydd yn mynd i gael effaith cadarnhaol ar y Gymraeg yng Ngwynedd

Roedd cyfle i'r ymatebwyr awgrymu os oes camau penodol all y Cyngor eu cymryd i sicrhau bod y strategaeth yn un gynhwysol, yn annog a chynyddu defnydd o'r Gymraeg ymysg grwpiau penodol o'r gymdeithas, yn arbennig pobl gyda nodweddion gwarchoddedig cydraddoldeb. Gwelir yr ymateb yn graff 6 isod.

Graff 6: Oes camau penodol i'w cymryd i sicrhau strategaeth gynhwysol

I'r rhai atebodd "oes" roedd cyfle iddynt nodi sut y gellid cyflawni hyn. Mae awgrymiadau'r 49 ymatebydd i'w gweld yn tabl 21 isod.

Tabl 21: Awgrymiadau o ran addasiadau neu syniadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Ymgynghori gyda grwpiau o bob math i sicrhau cynrychiolaeth a chydberchnogaeth	16	33%
Sicrhau bod y strategaeth yn gynhwysol i bob un o drigolion Gwynedd	12	24%
Ni ddylid hyrwyddo'r Gymraeg i'r fath raddau fel ei fod yn ffordd o wahaniaethu rhwng y rhai hynny sydd yn ddi-gymraeg	9	18%
Gwersi Cymraeg am ddim i oedolion / grwpiau lleiafrifol	7	14%
Heb nodi eu awgrym	5	10%
Cael gwared ar y stigma am ddysgu Cymraeg a pheidio cywiro y rhai sydd yn ceisio ei dysgu	3	6%
Angen hyfforddiant i oflawyr er mwyn iddynt allu cyfathrebu drwy'r Gymraeg	2	4%
Sicrhau nad ymarfer papur yn unig ydy'r strategaeth	2	4%
Pendantrwydd i roi'r Gymraeg yn gyntaf ar bob achlysur	2	4%
Angen cydweithio gyda busnesau annibynnol	1	2%
Angen defnyddio llawer mwy ar y cyfryngau cymdeithasol i hybu'r iaith	1	2%
Annog plant sy'n symud o cynradd i uwchradd i barhau i ddefnyddio eu Cymraeg	1	2%
Pwyslais ar addysg Gymraeg yn niweidiol i'r plant a anghenion swyddi yn y dyfodol	1	2%
Angen mwy o gynghorwyr di-gymraeg	1	2%
Defnyddio enwau Cymraeg yn unig ar lefydd	1	2%
Rhoi pwyslais ar y manteision o fod yn ddwyieithog	1	2%
Angen mwy o ddeunyddiau ar gyfer y rhai nad ydynt yn gallu siarad	1	2%
Newid polisiau Gwynedd sy'n mynnu bod gweithwyr yn gallu siarad Cymraeg	1	2%
Gwastraff amser ac adnoddau	1	2%
Angen rhoi pwysau ar weddill Cymru i wneud mwy i hybu'r Gymraeg	1	2%
Edrych ar y diffyg cartrefi sydd ar gael i gadw pobl ifanc yn yr ardal	1	2%

Yn olaf yng nghwestiwn 11, roedd cyfle i'r ymatebwyr nodi unrhyw sylwadau eraill oedd ganddynt ar gynnwys y strategaeth. Bu i 38% (n=54) wneud sylw pellach. Ceir crynodb o'r sylwadau yma yn tabl 22 isod.

Tabl 22: Unrhyw sylwadau eraill – wedi eu grwpio i themau

	Nifer	Canran
Teimlo'n obeithiol wedi darllen y strategaeth	14	26%
Gwastraff amser ac adnoddau prin	8	15%
Dathlu dwyieithrwydd a dim creu cymuned ranedig	7	13%
Pwyslais ar y Gymraeg yn stopio buddsoddiad economaidd yn yr ardal	6	11%
Angen cynyddu'r nifer disgyblion sydd yn derbyn addysg Gymraeg yn yr uwchradd/cwblhau arholiadau drwy'r Gymraeg	4	7%
Angen sicrhau bod swyddi gwerth uchel yn yr ardal i gadw ein pobl ifanc yn yr ardal	4	7%
Addysg Gymraeg yn anfanfeisiol	4	7%
Rhaid canolbwyntio ar newid meddylfryd plant a phobl ifanc am yr iaith	3	6%
Rhaid canolbwyntio ar wneud yr iaith yn iaith gymdeithasol	2	4%
Bwlch rhwng yr iaith ffurfiol a chymdeithasol yn gwneud yn anodd i ddysgwyr	2	4%
Peidio defnyddio'r iaith fel ffordd i wahaniaethu	2	4%

Defnyddio'r iaith yn ddyddiol i fagu hyder	1	2%
Ysgolion i sicrhau eu bod yn rhoi cymorth angenrheidiol i'r rhieni di-gymraeg	1	2%
Diffyg siaradwyr Cymraeg i ddysgwyr ymarfer gyda nhw	1	2%
Angen taclo'r anghyfiawnderau megis perchnogaeth tŷ i helpu gyda sefyllfa'r iaith	1	2%
Angen rhoi pwysau ar weddill Cymru i wneud mwy i hybu'r Gymraeg	1	2%
Pryderu bod poblogaeth Gwynedd yn gostwng	1	2%
Peidio denu mwy o drigolion di-gymraeg i Wynedd	1	2%
Angen hysbysebu'r ymgynghoriadau yn well	1	2%
Yr unig fesur gwerth i'w gael ydi'r nifer siaradwyr	1	2%

Atodiad A Canlyniadau Cwestiynau Cydraddoldeb

Bydd yr adran yma yn dangos canlyniadau i'r cwestiynau cydraddoldeb a holwyd ar ddiwedd yr holiadur.

Tabl 23: Rhyw

	Nifer	Canran
Dyn / Gwryw	55	34.6%
Dynes / Benyw	87	54.7%
Dwi'n uniaethu mewn ffordd wahanol	1	0.6%
Gwell gennyf beidio â dweud	14	8.8%
Heb ateb	2	1.3%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 24: Oed

	Nifer	Canran
25 - 34 oed	3	1.9%
35 - 44 oed	21	13.2%
45 - 54 oed	36	22.6%
55 - 64 oed	35	22.0%
65 - 74 oed	37	23.3%
75 - 84 oed	14	8.8%
Gwell gennyf beidio â dweud	12	7.5%
Heb ateb	1	0.6%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 25: Sgiliau Cymraeg

	Nifer	Canran
Siarad, darllen ac ysgrifennu yn rhugl	84	52.8%
Siarad, darllen ac ysgrifennu, ond ddim yn hyderus iawn	14	8.8%
Siarad, darllen ac ysgrifennu – wrthi'n dysgu	12	7.5%
Siarad, ond ddim yn darllen nac ysgrifennu	5	3.1%
Ddim yn gallu siarad na deall Cymraeg	14	8.8%
Gwell gennyf beidio â dweud	16	10.1%
Arall	14	8.8%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 26: Cenedligrwydd neu hunaniaeth genedlaethol

	Nifer	Canran
Cymreig	88	55.3%
Seisnig	19	11.9%
Prydeinig	34	21.4%
Arall	6	3.8%
Gwell gennyf beidio â dweud	10	6.3%
Heb ateb	2	1.3%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 27: Hil

	Nifer	Canran
Gwyn	134	84.3%
Cymysg / sawl grŵp ethnig	2	1.3%
Asiaidd	1	0.6%
Du / Affricanaidd / Caribiaidd	1	0.6%
Arall	1	0.6%
Gwell gennyf beidio â dweud	17	10.7%
Heb ateb	3	1.9%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 28: Crefydd

	Nifer	Canran
Cristion	67	42.1%
Dim crefydd	61	38.4%
Bwdhaidd	1	0.6%
Iddewig	1	0.6%
Arall	9	5.7%
Gwell gennyf beidio â dweud	19	11.9%
Heb ateb	1	0.6%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 29: Rhywioldeb

	Nifer	Canran
Heterorywiol / Strêt	122	76.7%
Dynes hoyw / lesbiaidd	1	0.6%
Dyn hoyw	4	2.5%
Deurywiol (Bisexual)	2	1.3%
Arall	3	1.9%
Gwell gennyf beidio â dweud	24	15.1%
Heb ateb	3	1.9%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 30: Hunaniaeth rhywedd wedi newid o'r hyn a bennwyd adeg eich geni

	Nifer	Canran
Ydi	3	1.9%
Nac ydi	135	84.9%
Gwell gennyf beidio â dweud	17	10.7%
Heb ateb	4	2.5%
Cyfanswm	159	100.0%

Tabl 31: Anabledd (yn ôl diffiniad Adran 6 (1) o Ddeddf Cydraddoldeb 2010)

	Nifer	Canran
Ydw	21	13.2%
Nac ydw	118	74.2%
Gwell gennyf beidio â dweud	17	10.7%
Heb ateb	3	1.9%
Cyfanswm	159	100.0%